

Editorial

LA CULTURA POPULAR CATALANA I LA MULTICULTURALITAT

«Trobarem, al cap i a la fi, algun tret clarament nostre, algun plus que ens parli de la nostra personalitat? Sí, crec que sí. I quin és? Doncs, segons la meua opinió, el que en podríem dir la *flamenquitud nòrdica*». Així ho escribia el periodista Mingus B. Formentor al número 35 de la revista *Nexus* en un article on, segons s'hi avança en les primeres línies, «l'autor es pregunta i es respon sobre quins són els trets més singulars de la música popular catalana contemporània».

Per arribar a aquesta conclusió Formentor realitza l'habitual exercici de triple violència metonímica consistent a igualar cultura catalana amb la pròpia del Principat, aquesta amb la de ciutat de Barcelona, i aquesta, finalment, amb la promocionada pels sectors més postmoderns i divins de la capital. Al capdavall, una prepotència cultural que, sota el paraigua de la interculturalitat, aixopluga un menyspreu gens dissimulat per les manifestacions més arrelades de la cultura autòctona i una fascinació tàcita per la condició hegemònica de la cultura dominant —espanyola o presumptament cosmopolita, tant se val—.

Adduïm l'exemple de Formentor perquè representa una actitud força instal·lada entre un determinat i influent sector intel·lectual: debats com el provocat per la representació de la literatura catalana que hauria d'acudir a la Fira de Frankfurt; polèmiques com la generada arran de la minsa presència de la música interpretada en català a l'edició del 2005 del Mercat de Música Viva de Vic; o la tendència que s'endevina en el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional de Catalunya i que comença a mostrar-se en l'edició d'enguany del Fescat on, per primera vegada, s'hi introdueixen un seguit de cursos i tallers en castellà que apel·len directament a la interculturalitat, són claríssims exponents d'un procés de renegociació a la baixa de la identitat catalana que ja fa temps que dura i que en els darrers anys comença a prendre cos de forma preocupant. Un procés que, paradoxalment, ataca la base de la mateixa interculturalitat que pretén construir ja que aquesta necessita, per funcionar, l'afirmació de la pròpia identitat cultural en relació amb les altres cultures amb què conviu. Hi ha polítiques paisatgístiques perquè la Naturalesa desapareix; hi ha polítiques de patrimoni arquitectònic perquè els edificis antics s'ensorren; i hi ha Centre de Promoció perquè la cultura popular catalana està sent desplaçada per la cultura de masses.

Certament, la nostra societat viu a hores d'ara un flux migratori que comporta un repte de dimensions considerables i convindrem que tot l'esforç que s'hi esmerce per facilitar la integració dels nouvinguts serà poc; però la gestió d'aquesta societat heterogènia i multicultural demana un respecte unànime per totes les identitats, la nostra inclosa, i massa sovint la multiculturalitat, que s'expressa irremeiablement en castellà, equival a una negació de la catalanitat.

Per tot això cal fomentar els vessaments interculturals com a estri de convivència; cal crear espais comuns de relació entre totes les cultures que compartim el territori; cal aplaudir el mestissatge si això ens enriqueix; però que no siga a compte de negar la cultura catalana. Que també siguem nosaltres un país del món.